

Nieuwsbrief: april 2021

‘Onze’ Hilsondis gaat de hele digitale wereld over

De ‘Canon van Gilze en Rijen’ staat sinds kort online! Twintig digitale vensters vertellen samen in grote lijnen het verhaal van de geschiedenis van onze gemeente. Wie dat wil zit er met een paar muisklikken middenin. Want achter iedere foto schuilt een kort verhaal over een belangrijk stukje plaatselijke historie. Via de nieuwe rubriek ‘Canon Gilze en Rijen’ op onze website kom je er rechtsreeks bij uit.

De Gilze en Rijense canon hadden we natuurlijk al langer; in 2012 brachten we die als heemkring in boekvorm uit. Maar voor een betere toegankelijkheid besloten we bij het landelijk initiatief voor regiocanons aan te sluiten en de bestaande verhalen voor digitale ontsluiting te bewerken.

Treinreis door de geschiedenis

Net als in het boek krijgt de digitale lezer twintig ‘vensters’ aangeboden, die verrassende inkijkjes in ons verleden bieden. ‘Bodemvondsten vertellen een verhaal’ bijvoorbeeld, of ‘Vliegbewegingen op de Molenheide’ en ‘Station Gilze-Rijen maakt het verschil’. Geen volledige geschiedschrijving dus, maar de meest bijzondere en bepalende gebeurtenissen uit het verleden op een rij gezet. Van het ene naar het andere punt, als een treinreis door onze geschiedenis.

Door her en der links in de teksten aan te brengen, hebben we de voordelen van het digitale nog meer benut. Je klikt ermee door naar websites als tijdmachinegilzerijen.nl, wikikids.nl, nl.wikipedia.org en youtube.com en zo verduidelijken ze de oorspronkelijke verhalen of vullen die aan.

Hilsondis wereldwijd

Online gaan betekent ook dat de eerste vrouw hier aan het roer, ‘onze’ Hilsondis van ruim duizend jaar geleden, nu de hele digitale wereld over gaat. Dat mensen tot in Nieuw-Zeeland het waarom kunnen ontdekken van ‘Gilze-Rijen houdt van Hulten’. Dat liefhebbers uit – noem eens wat – Lapland afkomen op het uitnodigende ‘Van Annekes, mannekes en Molenschot’. Of dat gastronomen uit Lyon dat ‘Franse sausje’ wel eens willen proeven, terwijl Spanjaarden zich buigen over de skeletten en knopen uit ‘De tachtigjarige oorlog dichterbij’. Om maar niet te spreken van de Belgen die nut en noodzaak van het ‘Kamp bij Rijen’ uitgelegd willen zien. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Alles bij elkaar – en dat laat de canon maar weer eens zien – heeft Gilze en Rijen een rijke geschiedenis met internationale kanten. We hebben in de loop der tijden veel voor de kiezen gekregen, niet alleen in de Tweede Wereldoorlog, maar we zijn er altijd weer goed uitgekomen.

Waar te vinden

De digitale Gilze en Rijense canon is nu onderdeel van www.canonvannederland.nl, een website die is ontwikkeld in opdracht van stichting entoen.nu en het Nederlands Openluchtmuseum. Erfgoed Brabant coördineert dit initiatief voor de canons uit onze provincie en we hebben als Gilze en Rijen op de site een mooi plekje tussen elf andere Brabantse canons gekregen. De eenvoudigste manier om er bij uit te komen is via www.heemkringmolenheide.nl en een klik op Canon Gilze en Rijen in de rij met rubrieken linksboven.

En voor wie (ook) belangstelling heeft voor de analoge versie: het boek is bij ons nog steeds verkrijgbaar. <https://www.heemkringmolenheide.nl/webwinkel/>

Heemactiviteiten seizoen voorjaar 2021

De huidige omstandigheden maken het nu niet mogelijk om lezingen en andere bijeenkomsten te houden. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet. Zodra iets organiseren weer acceptabel wordt, informeren wij jullie hier zo spoedig mogelijk over. Ons heemgebouw is nu in elk geval tot eind april nog gesloten.

Renovatie 'karkooi'

In onze vorige nieuwsbrief hebben wij gemeld dat de gemeente begonnen is met de bouw van het nieuwe centrumplan in Gilze. Het nieuwe centrumplan heeft gevolgen voor onze heemtuin, de 'afhang' en de 'karkooi'. Tijdens de heetste dag van 2019 ging onze 'karkooi' in vlammen op. Onze vrijwilligers hebben het gebouwtje geweldig gerenoveerd. Een 'karkooi' werd vroeger bij boerderijen gebruikt als stalling voor het rijdend materieel. Men had allerlei soorten karren voor het werk op het veld, voor het vervoer van producten en voor de 'schaarse' vrije tijd.

Fietstocht

Door Frans Gooskens is een fietstocht uitgezet van Breda naar Gilze en terug. Het fietspad gaat van de monding van stadsbeek Het leike in de singels van Breda terug naar de bron bij Gilze. Een groot stuk heet de beek van Gilze Wouwerlei. De fietsroute is digitaal uitgezet en onderweg krijg je informatie over historische en landschappelijke zaken. De fietsroute is tussen de 19 en 30 km lang. Misschien ook interessant voor de leden van onze heemkring, maar dan in omgekeerde volgorde: dus van bron naar monding en terug.

De fietsroute heeft de volgende URL: <https://maphub.net/fransgooskens/leike-breda>

'Historische boomput maakt vlucht'

De historische boomput die al meer dan 25 jaar op het Bisschop de Vetplein in Gilze staat is verplaatst. Aanleiding hiervoor is de complete renovatie van het plein. Met een zeer grote kraan werd de put opgetakeld om naar de westkant van het plein verplaatst te worden. In 1994 werd deze duizend jaar oude boomput gevonden tijdens graafwerkzaamheden voor de bouw van een appartementencomplex in het centrum van Gilze.

Wil je meer lezen over deze historische boomput, ga dan naar onze website bij nieuwsberichten.

Foto: Rian Anssems

